

ŽALBA

Na Izveštaj o kandidatima za izbor u zvanje saradnika za užu naučnu oblast Psihologija (Senzorni procesi i Motivacija i emocije) po osnovu pristrasnosti i krivotvorenja.

Jedna od zamerki tiče se pristrasnosti koja se ogleda u prenaglašavanju značaja i detaljnom prikazu radova kandidata Jovića uz potcenjivanje, šturo i netačno prikazivanje mojih radova.

Najpre, u izveštaju se tvrdi da moje doktorsko istraživanje na temu *Zavisnost efekta pukog izlaganja od kontrastne osetljivosti: Medijatorska uloga perceptivne fluentnosti* nije iz oblasti za koju je raspisan konkurs. Na kursu Senzorni procesi koriste se dve knjige autora Predraga Ognjenovića - *Osećaj i mera* i *Psihologija opažanja*. Jedan od fenomena kojim se bavim u doktorskom istraživanju je kontrastna osetljivost. U trećem poglavlju knjige *Osećaj i mera* razmatra se osetljivost čula. Moje doktorsko istraživanje bavi se kontrastnom osetljivošću, jednom od vrsta osetljivosti čula vida, i to procenom diferencijalnog i donjeg praga koji se razmatraju u četvrtom poglavlju ove knjige, *Psihofizičke metode*. Senzorni procesi su kurs, a ne naučna oblast. Oni se izučavaju u okviru naučne oblasti psihologije opažanja, tj. percepcije. Nadalje, kao što se vidi u naslovu, moje doktorsko istraživanje tiče se i perceptivne fluentnosti. Teorija perceptivne fluentnosti, na kojoj se moj doktorat zasniva, postulira da fluentnost percipiranja sama po sebi ima hedoničke emocionalne posledice, i time moj rad obuhvata obe oblasti za koje je raspisan konkurs - i senzorno-perceptivnu i motivaciono-emocionalnu. Dakle, reći da je rad koji se bavi kontrastnom osetljivošću i percepcijom, tj. perceptivnom fluentnošću izvan oblasti za koje je raspisan konkurs ukazuje ili na nepoznavanje oblasti i literature koja se koristi na kursu ili namerno iskrivljavanje činjenica.

U *Sumarnom prikazu relevantnih podataka o kandidatima*, prikaz master radova opet ukazuje na pristrasnost. Za rad kandidata Jovića navedeno je da "predstavlja vredan pokušaj osvetljavanja veze između fenomeloškog i fiziološkog aspekta složene emocije nostalgije, o kojoj na našim prostorima, do sada, nije bilo relevantnih istraživanja." Na drugoj strani, moj master rad nije čak ni pomenut, a bavi se emocionalnim profilom i traženjem uzbuđenja kod ispitivane populacije, te se dakle tiče i emocija i motivacije. Traženje uzbuđenja predstavlja vrstu nenagonske motivacije kojoj je posvećeno deveto poglavlje u knjizi *Naše namere i osećanja*, autora Ognjenović i Škorc. Ova knjiga prva je u spisku literature na kursu Motivacija i emocije. Osim toga, traženje uzbuđenja je bila malo istraživana tema na našim prostorima do trenutka kada sam izvela svoje istraživanje za master rad.

Nadalje, kao još jedan znak pristrasnosti i nepotpunog prikaza mog profesionalnog angažmana, u izveštaju se navodi da sam raskinula „radni odnos radi odlaska u inostranstvo“, ali se nekako propustilo da kaže da je u pitanju bio istraživački rad na Slobodnom univerzitetu u Briselu. Godinu i po dana istraživačkog rada u toj instituciji uloženo je u studiju koja je objavljena u publikaciji *Brain activation related to the perception of minimal agency clues: The role of the mirror system*. Ovaj rad je takođe netačno i neproporcionalno šturo prikazan. Najpre, u izveštaju je navedeno da je rad objavljen u časopisu kategorije M21, a zapravo je objavljen u najvišoj mogućoj kategoriji M21a, tj. međunarodnom časopisu izuzetne vrednosti koji spada u kategoriju prvih 10% po citiranosti u svojoj oblasti. Ovaj rad bavi se percepcijom pokreta i s njom povezanom aktivnošću mozga. Percepcija pokreta razmatra se u šestom poglavlju, *Opazanje vremena, prostora i pokreta*, pomenute knjige Predraga Ognjenovića, *Psihologija opažanja*. Nadalje, jedna od tri ključne reči ovog rada je "goal attribution", to jest, pripisivanje ili atribucija ciljeva zato što rad ispituje

moždanu aktivnost u vezi sa percepcijom znakova koji dovode do pripisivanja ciljeva određenim vrstama pokreta. Ustanovljeno je da je tokom percepcije takvih znakova aktivan sistem mirror neurona za koje se nekada smatralo da su aktivni samo tokom sopstvenih cilju-usmerenih akcija. Ciljevi, namere, interesovanja, želje, motivi, nagoni fenomeni su koji pripadaju konativnoj oblasti ličnosti, te je rad koji se bavi jednim od njih relevantan i za kurs Motivacija i emocije.

Pristrasnost u izveštaju ogleda se i u tome što su moji radovi prikazani s vrlo malo ili nimalo detalja, dok je za radove kandidata Jovića dat detaljniji prikaz. Primera radi, u prikazu rada *Psychogalvanic reaction as a physiological correlate of historical nostalgia* navodi se da je „psihogalvanska reakcija merena korišćenjem osmokanalnog poligrafa ‘ProComp Infiniti’ verzija 0.4”. S druge strane, nije čak ni pomenuto da sam ja u svom radu *Brain activation related to the perception of minimal agency clues: The role of the mirror system* koristila funkcionalnu magnetnu rezonancu, neuroimidžing tehniku kojoj je jako mali broj istraživača iz naše zemlje imao pristup. Neuroimidžing tehnik, od kojih je funkcionalna magnetna rezonanca samo jedna, donele su revoluciju u nauci u poslednje dve decenije, a njihova upotreba i obrada njima dobijenih podataka zahteva složenu i dugotrajnu obuku kroz koju sam prošla ne samo na Slobodnom univerzitetu u Briselu, već i na Univerzitetskoj bolnici u Tibingenu, u Nemačkoj i Univerzitetu u Utrehtu, u Holandiji. Za ove obuke posedujem sertifikate.

Još jedan znak pristrasnosti i favorizovanja kandidata Jovića ogleda se u navođenju aktivnosti koje su irelevantne za radno mesto asistenta na kursevima Senzorni procesi i Motivacija i emocije. Tako, na primer, ne vidim kako je relevantno da je kandidat Jović učestvovao u promociji Filozofskog fakulteta u Nišu. Ako je to bitno, onda je bitan i moj trajan doprinos Departmanu za psihologiju koji sam dala kada sam sa engleskog prevela deo knjige koju je prof. Vidanović koristila kao literaturu na predmetu Psihopatologija detinjstva i mladosti. Ovaj prevod sam na CD-u dala prof. Vidanović, a ona ga je onda učinila dostupnim svim studentima. Više od 10 godina studenti Departmana za psihologiju koriste moj prevod za spremanje pomenutog ispita. Ovo možete proveriti sa prof. Vidanović i koleginicom koja je preuzela njene predmete nakon penzionisanja prof. Vidanović.

Osvrnula bih se sada na izvesna krivotvorenja u izveštaju. U odeljku 1.3.2. *Pedagoško iskustvo/kretanje u profesionalnoj karijeri/radna mesta* kandidata Jovića prve dve stavke su *Stipendista-istraživač Ministarstva prosvete, nauke i tehnološkog razvoja* i *Istraživač na projektu „Indikatori i modeli usklađivanja poslovnih i porodičnih uloga“ pod brojem 179002*. Ako ne grešim, ove dve stavke odnose se na isti profesionalni angažman, pa njihovo odvojeno navođenje ukazuje na pokušaj da se profesionalna karijera predstavi bogatijom, nego što jeste. Na to ukazuju i treća i peta stavka u ovom odeljku. Kao treća stavka stoji da je kandidat Jović bio *Istraživač na projektu “Primenjena psihologija u funkciji kvaliteta života pojedinca u zajednici” broj 183/1-16-9-01, Filozofski fakultet u Nišu*. Ovo ne može biti tačno jer da bi neko bio istraživač na fakultetskom projektu, mora biti izabran u zvanje. Peta stavka u ovom odeljku je *Istraživač u Laboratoriji za psihološka istraživanja na Filozofskom fakultetu u Nišu*. Radno mesto istraživača u pomenutoj laboratoriji ne postoji, stoga se postavlja pitanje koju dokumentaciju je kandidat Jović priložio kao dokaz ovog profesionalnog angažmana. Vođena ovom logikom, tj. namerom, i ja sam mogla da navedem da sam istraživač Laboratorije za eksperimentalnu psihologiju, Filozofskog fakulteta u Beogradu budući da tamo poslednjih nekoliko godina obavljam eksperimente kao doktorand Studijske grupe za psihologiju, Filozofskog fakulteta u Beogradu. Na drugoj strani, insistira se da ja nisam podnela dokaz, tj. dokumentaciju da sam radila na Departmanu za psihologiju, Filozofskog fakulteta u Nišu. Budući da sam konkurisala za radno mesto u instituciji na kojoj sam već radila, nije neophodno da podnosim dokaz o prethodnom angažmanu jer Fakultet raspolaže tom dokumentacijom. Pored toga, zanimljivo je da bivše kolege sa kojima sam radila insistiraju na prilaganju dokaza za to da sam radila na istom departmanu sa njima.

U odeljku 2.1. *Naučni rad* takođe je primetno krivotvorenje. Za rad Jović, M. i Jovančević, A. (2019). *Optimism-Pessimism and emotional reactions to unpleasant movie scenes. Facta Universitatis – Visual arts and music, 5(1)*, 41-47. stoji da je objavljen u časopisu kategorije u M54 i da nosi 2 poena. Kategorija M54 poslednja je u kategorizaciji naučnih časopisa (domaći novopokrenuti naučni časopis) i nosi 0.2 poena. Ovo se može videti u Članu 1. *Pravilnika o izmenama i dopunama pravilnika o postupku, načinu vrednovanja i kvantitativnom iskazivanju naučnoistraživačkih rezultata* ("Sl. glasnik RS", br. 36/2017).

Sledeći problematičan je rad Jovančević, A. & Jović, M. (2016). *Životne pozicije kao prediktori altruizma. VI Međunarodni naučni skup Nauka i savremeni univerzitet*. Filozofski fakultet, Univerzitet u Nišu. Za ovaj rad se navodi da je objavljen 2016. godine, ali i da je prihvaćen za štampu. Ako je objavljen 2016. godine, zbog čega se ne navode stranice? Ako je prihvaćen za štampu 2016. godine, zbog čega još nije objavljen? Referenca za ovaj rad je neprecizna, pa je samim tim i njegovo bodovanje pod znakom pitanja.

Rad Milenović, M. i Jović, M. (2019). *Senzorna integracija kod dece predškolskog uzrasta. IX Međunarodni naučni skup Nauka i savremeni univerzitet*. je rezime za koji je navedeno da je prihvaćen za izlaganje. U trenutku slanja konkursne dokumentacije ovaj skup još uvek nije bio održan, a reference za skupove koji još nisu održani ne mogu biti bodovane.

Dakle, od 23 poena koliko je navedeno da kandidat Jović ima za publikacije, 2,3 poena su izvesno krivotvorena, a još 1 je pod znakom pitanja.

U odeljku 2.3. *Mišljenje o naučnim i stručnim radovima*, između ostalog, dat je prikaz prihvaćenog, ali još neprezentovanog rada, preciznije, rezimea kandidata Jovića - Milenović, M. i Jović, M. (2019). *Senzorna integracija kod dece predškolskog uzrasta. IX Međunarodni naučni skup Nauka i savremeni univerzitet*. Senzorna integracija je fenomen koji se prevashodno razmatra u okviru razvojne i dečje psihologije i eventualno dečje psihopatologije, a ne u okviru senzornih procesa, tj. psihologije opažanja. Metodologija istraživanja nije opisana, a budući da se radilo o uzorku dece predškolskog uzrasta, može se pretpostaviti da nije korišćena nijedna od eksperimentalnih metoda koje se koriste u istraživanjima senzornih procesa, već upitnik ili upitnici koje su popunjavali roditelji. Da rezmiram, prikazu rezimea još neprezentovanog rada, koji samim tim ne treba ni da se razmatra i koji je iz oblasti razvojne i dečje psihologije, u kome najverovatnije nisu korišćene eksperimentalne metode za ispitivanje senzornih procesa kod dece, već upitnici koje su popunjavali roditelji, posvećen je ceo jedan pasus, dok je moj rad objavljen u časopisu M21a kategorije, tj. u međunarodnom časopisu izuzetne vrednosti koji se bavi percepcijom pokreta i pripisivanjem ciljeva samo naveden i okarakterisan kao rad koji ne pripada oblasti.

Osvrnula bih se sada na insistiranje dvojice članova komisije da moji radovi koji pripadaju oblasti percepcije ne pripadaju oblasti za koju se konkurs raspisuje, tj. "oblasti" senzorni procesi. Bojim se da ovde postoji mešanje pojmova kursa i naučne oblasti. Senzorni procesi nisu naučna oblast, već kurs. Kursevi Senzorni procesi i Percepcija koji se predaju na prvoj godini tiču se jedne naučne psihološke oblasti - psihologije opažanja. Oni su godinama bili jedan dvosemestralni kurs - Opšta psihologija 1. Na ovo ukazuje i činjenica da na osnovim studijama na Studijskoj grupi za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, postoji samo kurs Psihologija opažanja, a na Odseku za psihologiju Filozofskog fakulteta u Novom sadu, samo kurs Percepcija, i da oba ova kursa u svom programu imaju teme koje su obuhvaćene kursom Senzorni procesi. Sve ove informacije dostupne su na sajtovima pomenutih fakulteta. Najzad, istakla bih ono što je u izdvojenom mišljenju u vezi sa ovim imao da kaže prof. Marković, treći člana komisije: "Iskreno rečeno, ne vidim kako se radovi koji spadaju u oblast percepcije ne uklapaju u težište koje je definisano kao senzorni procesi. S druge strane, većina radova Miljana Jovića posvećeno je problemima ličnosti i individualnih razlika (pre svega u okviru fenomena nostalgije), a nema ni jednog rada koji se bavi senzornim procesima."

Razmotrila bih sada pet "činjenica" na osnovu kojih su dva člana komisije na kraju izveštaja dala prednost kandidatu Joviću. Kao prvo se navodi da je kandidat Jović podneo svu dokumentaciju. Kao što je

prethodno navedeno, budući da sam konkurisala za radno mesto u instituciji na kojoj sam već radila, nije neophodno da podnosim dokaz o prethodnom angažmanu jer Fakultet raspolaže tom dokumentacijom. Osim toga, ne vidim kako je kandidat Jović mogao da podnese dokumentaciju da je istraživač u Laboratoriji za psihološka istraživanja kada to radno mesto ne postoji i da je istraživač na internom projektu fakulteta kada, da bi bio istraživač na fakultetskom projektu, mora biti izabran u zvanje.

Kao druga činjenica koja podržava izbor kandidata Jovića navode se njegove prosečne ocene na prethodnim i sadašnjim studijama. U ovom pogledu nema razlike između nas dvoje budući da su nam prosečne ocene gotovo iste, tačnije, moja je neznatno veća za prethodni nivo studija, a identična za trenutni.

Kao treće se navodi da je kandidat Jović objavio više naučnih i stručnih radova i na njima dobio 23 poena, dok sam ja dobila 20. Najpre, kao što sam prethodno navela, 2,3 poena su izvesno krivotvorena, a još 1 je pod znakom pitanja. Zatim, kada se govori o naučnoj produkciji, pored kvantiteta, jednako bitan, ako ne i bitniji je njen kvalitet. S tim u vezi, istakla bih da su tri moja rada iz oblasti percepcije objavljena u M21a, M23 i M53 časopisima. Nadalje, u razmatranju naučne produkcije bitno je razmotriti i citiranost radova. Moj rad u kategoriji M21a citiran je u 6 publikacija, od čega je 5 heterocitata. Rad objavljen u časopisu kategorije M23 *Evaluation of the hexagonal and spherical model of vocational interests in the young people in Serbia and Bulgaria* citiran je 2 puta, pri čemu su oba heterocitati. Ovaj rad nije iz oblasti percepcije, ali se bavi profesionalnim interesovanjima koja spadaju u konativnu oblast ličnosti, te je relevantan za kurs Motivacija i emocije.

Kao četvrto, navodi se da radovi kandidata Jovića pokazuju rastući nivo naučne kompetencije. S ovim bih se složila. Kandidat Jović pokazuje rastući nivo naučne kompetencije, ali pitam se zašto u ovoj tački nije razmotren moj nivo kompetencije. Na nivo naučne kompetencije ukazuje sposobnost za izvođenje i objavljivanje studija u časopisima visoke kategorije koji zahtevaju strog proces recenzije. Dva moja rada objavljena su u časopisima M23, a jedan u časopisu M21a. Od kategorije M21a ne postoji više. Dakle, dok je nivo naučne kompetencije kandidata Jovića rastući, moj je već visok.

Kao peto, navodi se da je kandidat Jović kao demonstrator "pokazao dobre komunikacione veštine i sposobnost za timsku saradnju, što ga, zajedno sa profesionalnim odnosom prema obavezama, kvalifikuje za obavljanje nastavnih i vannastavnih aktivnosti u akademskoj sredini i široj društvenoj zajednici." U vezi sa ovim, postavila bih pitanje: Da li iko sa Departmana za psihologiju na Filozofskom fakultetu u Nišu može da kaže da sam ja dok sam radila kao asistent pokazala loše komunikacione veštine, nesposobnost za timski rad i neprofesionalan odnos prema obavezama?

Na kraju, htela bih da istaknem da je treći član komisije odlučio da ne potpiše zaključak kojim se predlaže izbor kandidata Jovića. Reč je o redovnom profesoru na Studijskoj grupi za psihologiju, Filozofskog fakulteta u Beogradu, prof. Slobodanu Markoviću. Bitno je reći da, između ostalih, prof. Marković predaje kurseve Psihologija opažanja i Motivacija i emocije. Nadalje, radovi prof. Markovića citirani su 540 puta i njegov h-indeks je 12.

Imajući u vidu neospornu pristrasnost i favorizovanje kandidata Jovića, zatim krivotvorenje, kao i činjenicu da je treći član komisije odbio da potpiše izveštaj, tražim poništenje izveštaja o kandidatima za izbor u zvanje saradnika za užu naučnu oblast Psihologija (Senzorni procesi i Motivacija emocije).

S poštovanjem,
Marina Stošić

U Nišu, 15. 11. 2019.